

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS  
DE BELGIQUE

26 juillet 2004

**PROPOSITION DE LOI**

**modifiant le Code judiciaire en vue  
d'assurer la mobilité des magistrats  
auprès des tribunaux de police et  
des justices de paix**

(déposée par Mme Marie-Christine Marghem  
et MM. Jean-Luc Crucke et  
Olivier Maingain)

SOMMAIRE

|                             |   |
|-----------------------------|---|
| 1. Résumé .....             | 3 |
| 2. Développements .....     | 4 |
| 3. Proposition de loi ..... | 6 |
| 4. Annexe .....             | 8 |

BELGISCHE KAMER VAN  
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

26 juli 2004

**WETSVOORSTEL**

**tot wijziging van het Gerechtelijk Wetboek,  
teneinde te voorzien in de mobiliteit van de  
magistraten in de politierechtbanken en de  
vredegerechten**

(ingediend door mevrouw Marie-Christine  
Marghem en de heren Jean-Luc Crucke en  
Olivier Maingain)

INHOUD

|                       |   |
|-----------------------|---|
| 1. Samenvatting ..... | 3 |
| 2. Toelichting .....  | 4 |
| 3. Wetsvoorstel ..... | 6 |
| 4. Bijlage .....      | 8 |

|                      |                                                                                                                              |
|----------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <i>cdH</i>           | : Centre démocrate Humaniste                                                                                                 |
| <i>CD&amp;V</i>      | : Christen-Democratisch en Vlaams                                                                                            |
| <i>ECOLO</i>         | : Ecologistes Confédérés pour l'organisation de luttes originales                                                            |
| <i>FN</i>            | : Front National                                                                                                             |
| <i>MR</i>            | : Mouvement Réformateur                                                                                                      |
| <i>N-VA</i>          | : Nieuw - Vlaamse Alliantie                                                                                                  |
| <i>PS</i>            | : Parti socialiste                                                                                                           |
| <i>sp.a - spirit</i> | : Socialistische Partij Anders - Sociaal progressief internationaal, regionalistisch integraal democratisch toekomstgericht. |
| <i>VLAAMS BLOK</i>   | : Vlaams Blok                                                                                                                |
| <i>VLD</i>           | : Vlaamse Liberalen en Democraten                                                                                            |

| Abréviations dans la numérotation des publications : |                                                                                                                                                                                                             | Afkortingen bij de nummering van de publicaties : |                                                                                                                                                                                         |
|------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <i>DOC 51 0000/000</i> :                             | Document parlementaire de la 51e législature, suivi du n° de base et du n° consécutif                                                                                                                       | <i>DOC 51 0000/000</i> :                          | Parlementair document van de 51e zittingsperiode + basisnummer en volgnummer                                                                                                            |
| <i>QRVA</i> :                                        | Questions et Réponses écrites                                                                                                                                                                               | <i>QRVA</i> :                                     | Schriftelijke Vragen en Antwoorden                                                                                                                                                      |
| <i>CRIV</i> :                                        | Version Provisoire du Compte Rendu intégral (couverture verte)                                                                                                                                              | <i>CRIV</i> :                                     | Voorlopige versie van het Integraal Verslag (groene kaft)                                                                                                                               |
| <i>CRABV</i> :                                       | Compte Rendu Analytique (couverture bleue)                                                                                                                                                                  | <i>CRABV</i> :                                    | Beknopt Verslag (blauwe kaft)                                                                                                                                                           |
| <i>CRIV</i> :                                        | Compte Rendu Intégral, avec, à gauche, le compte rendu intégral et, à droite, le compte rendu analytique traduit des interventions (avec les annexes)<br>(PLEN: couverture blanche; COM: couverture saumon) | <i>CRIV</i> :                                     | Integraal Verslag, met links het definitieve integraal verslag en rechts het vertaald beknopt verslag van de toespraken (met de bijlagen)<br>(PLEN: witte kaft; COM: zalmkleurige kaft) |
| <i>PLEN</i> :                                        | Séance plénière                                                                                                                                                                                             | <i>PLEN</i> :                                     | Plenum                                                                                                                                                                                  |
| <i>COM</i> :                                         | Réunion de commission                                                                                                                                                                                       | <i>COM</i> :                                      | Commissievergadering                                                                                                                                                                    |

Publications officielles éditées par la Chambre des représentants  
 Commandes :  
 Place de la Nation 2  
 1008 Bruxelles  
 Tél. : 02/ 549 81 60  
 Fax : 02/549 82 74  
 www.laChambre.be  
 e-mail : publications@laChambre.be

Officiële publicaties, uitgegeven door de Kamer van volksvertegenwoordigers  
 Bestellingen :  
 Natieplein 2  
 1008 Brussel  
 Tel. : 02/ 549 81 60  
 Fax : 02/549 82 74  
 www.deKamer.be  
 e-mail : publicaties@deKamer.be

**RÉSUMÉ**

*Il est un constat aujourd'hui que l'arriéré judiciaire est grandissant, tant devant les juridictions de paix que devant les tribunaux de police.*

*Selon les auteurs, le citoyen est en droit d'attendre de la justice une solution rapide à son litige.*

*Ils proposent donc la mise en place d'un système assurant la mobilité des magistrats auprès des tribunaux de police et des justices de paix, notamment en prévoyant des nominations simultanées à plusieurs sièges.*

**SAMENVATTING**

*Men kan er niet omheen dat de gerechtelijke achterstand toeneemt, zowel in de vrederechten als in de politierechtbanken.*

*De indieners zijn van mening dat de burger recht heeft op een snelle gerechtelijke afhandeling van zijn geschil.*

*Daarom stellen zij voor een regeling in te stellen betreffende de mobiliteit van de magistraten in de politierechtbanken en de vrederechten, die meer bepaald voorziet in een gelijktijdige benoeming in verschillende zetels.*

## DEVELOPPEMENTS

MESDAMES, MESSIEURS,

La loi du 11 juillet 1994 relative aux tribunaux de police et portant certaines dispositions relatives à l'accélération et à la modernisation de la justice pénale a profondément modifié le fonctionnement de ces juridictions notamment pour ce qui est de la compétence matérielle. De nouvelles compétences leur ont été confiées de manière exclusive, tant sur le plan pénal (article 138 du Code d'instruction criminelle) que sur le plan civil (article 601*bis* du Code judiciaire). Cet accroissement de compétences a engendré une augmentation parfois importante de l'arriéré judiciaire devant le tribunal de police.

Devant les justices de paix, l'indisponibilité prolongée du magistrat cantonal peut aussi aboutir à des situations identiques. Les magistrats suppléants absorbés par leur métier ne sont en effet pas toujours à même d'assurer les fonctions dévolues au juge de paix.

Nous considérons donc qu'il est impératif de remédier à la situation de l'arriéré judiciaire, le citoyen étant en droit d'attendre de la justice une solution rapide à son litige.

A cette fin, nous proposons de créer un parallélisme avec les possibilités de nominations notamment devant le tribunal de première instance et le tribunal de police.

Les articles 98 et 100 du Code judiciaire prévoient en effet:

- la possibilité pour le premier président de la Cour d'appel de charger par ordonnance un juge du ressort de la Cour d'appel d'exercer ses fonctions et à titre complémentaire, dans un autre tribunal de première instance ou un autre tribunal de commerce situé dans ce ressort.
- la nomination simultanée de juges au tribunal de première instance et de substituts auprès de ces tribunaux dans ou près différents tribunaux de première instance du ressort de la Cour d'appel.

Ces deux facultés ont été étendues aux juridictions du travail.

## TOELICHTING

DAMES EN HEREN,

De wet van 11 juli 1994 betreffende de politierechtbanken en houdende een aantal bepalingen betreffende de versnelling en de modernisering van de strafrechtspleging heeft de werking van die rechtscolleges grondig gewijzigd, meer bepaald op het stuk van de materiële bevoegdheid. Zo hebben die colleges nieuwe, exclusieve bevoegdheden verworven, zowel op strafrechtelijk vlak (artikel 138 van het Wetboek van strafvordering) als op burgerrechtelijk vlak (artikel 601*bis* van het Gerechtelijk Wetboek). Door die bijkomende bevoegdheden kampen de politierechtbanken thans echter met een toegenomen gerechtelijke achterstand, die in sommige gevallen behoorlijk groot kan uitvallen.

Ook in de vredegerichten kunnen zich dergelijke toestanden voordoen, bijvoorbeeld als de kantonmagistraat gedurende langere tijd niet beschikbaar is. De reeds overbelaste plaatsvervangend magistraten kunnen immers niet in alle gevallen de aan de vrede-rechter toegewezen taken uitvoeren.

Aangezien wij van mening zijn dat de burger recht heeft op een snelle gerechtelijke afhandeling van zijn geschil, achten wij het absoluut noodzakelijk dat de gerechtelijke achterstand wordt weggewerkt.

Met dat doel voor ogen stellen wij voor de mogelijkheden om magistraten in de rechtbanken van eerste instantie te benoemen, ook te doen gelden voor benoemingen in de politierechtbanken.

De artikelen 98 en 100 van het Gerechtelijk Wetboek bepalen immers dat:

- de eerste voorzitter van het hof van beroep bij beschikking een rechter uit het rechtsgebied van het hof van beroep kan aanwijzen om zijn ambt bijkomend waar te nemen in een andere rechtbank van eerste aanleg of een andere rechtbank van koophandel gelegen binnen dit rechtsgebied;
- de rechters in en de substituten bij de rechtbanken van eerste aanleg gelijktijdig benoemd kunnen worden in of bij verschillende rechtbanken van eerste aanleg van het rechtsgebied van het hof van beroep.

Die beide regelingen gelden ook voor de arbeidsrechtbanken.

Cette mobilité des magistrats a pour but de remédier à des carences temporaires ou à des surcharges de travail sans devoir nommer nécessairement un magistrat complémentaire.

Cette même surcharge pouvant exister au niveau des justices de paix et des tribunaux de police, nous considérons qu'il serait opportun de reprendre la même formule pour les tribunaux de police et les justices de paix afin de permettre la même mobilité.

## COMMENTAIRES DES ARTICLES

### Article 2

La modification est calquée sur l'article 100, alinéa 1<sup>er</sup>, du Code judiciaire.

Le texte proposé est plus large quant aux situations envisagées que la disposition actuelle qui ne prévoit que la seule possibilité pour un juge de paix d'être en outre nommé juge au tribunal de police.

### Art. 3

A) Le terme «légal» est remplacé par «*légitime*», ce dernier terme étant celui utilisé dans l'article 98, alinéa 1<sup>er</sup>, du Code judiciaire relatif notamment au tribunal de première instance.

B) Cette insertion est calquée sur l'article 98 du Code judiciaire.

C) Dans un but de sécurité juridique, il est apparu opportun de reproduire l'article 99 du Code judiciaire.

### Art. 4

La modification prend en considération l'existence de juges délégués.

Marie-Christine MARGHEM (MR)  
Jean-Luc CRUCKE (MR)  
Olivier MAINGAIN (MR)

De mobiliteit van de betrokken magistraten is ingesteld om tijdelijke afwezigheden of overmatige werklast op te vangen, zonder dat daarom een bijkomende magistraat dient te worden benoemd.

Aangezien de vrederechten en de politierechtbanken eveneens met overmatige werklast te maken kunnen hebben, achten wij het aangewezen de voormelde formule tevens toe te passen op de politierechtbanken en de vrederechten. Zodoende wordt ook daar een soortgelijke mobiliteit mogelijk.

## COMMENTAAR BIJ DE ARTIKELEN

### Artikel 2

Voor de wijziging staat artikel 100, eerste lid, van het Gerechtelijk Wetboek model.

Op het stuk van de toepassingsmogelijkheden is de voorgestelde tekst ruimer dan de vigerende bepaling, aangezien een vrederechter op grond van die bepaling geen andere bijkomende benoemingsmogelijkheid heeft dan de benoeming tot rechter in de politierechtbank.

### Art. 3

A) In de Franse tekst wordt het woord «*légal*» vervangen door het woord «*légitime*», aangezien dat woord wordt gebruikt in artikel 98, eerste lid, van het Gerechtelijk Wetboek, dat onder meer handelt over de rechtbank van eerste aanleg.

B) Voor die toevoeging staat artikel 98 van het Gerechtelijk Wetboek model.

C) Ten behoeve van de rechtszekerheid leek het aangewezen de tekst van artikel 99 van het Gerechtelijk Wetboek ook in dit artikel op te nemen.

### Art. 4

De wijziging houdt rekening met het bestaan van gedelegeerd rechters.

## PROPOSITION DE LOI

Article 1<sup>er</sup>

La présente loi règle une matière visée à l'article 77 de la Constitution.

## Art.2

L'article 60, alinéa 2, du Code judiciaire est remplacé par les alinéas suivants:

«Les juges aux tribunaux de police peuvent être nommés simultanément dans un ou différents tribunaux de police du ressort de la Cour d'appel.

L'alinéa précédent est également d'application dans les justices de paix.».

## Art. 3

A l'article 65 du même Code sont apportées les modifications suivantes:

A) à l'alinéa 1<sup>er</sup>, le mot «légal» est remplacé par le mot «légitime» ;

B) les alinéas suivants sont insérés entre les alinéas 1<sup>er</sup> et 2 :

«Le premier président peut également, lorsque les nécessités du service le justifient, charger par ordonnance, dans le respect de la loi sur l'emploi des langues en matière judiciaire, un juge de paix ou un juge au tribunal de police du ressort de la Cour d'appel, avec son accord, d'exercer ses fonctions, à titre complémentaire et pour un délai déterminé, dans une autre justice de paix ou un autre tribunal de police situé en ce ressort.

Les mêmes pouvoirs sont exercés par le premier président vis-à-vis des juges de complément désignés par le Roi pour exercer leur fonction conformément à l'article 69 alinéas 1<sup>er</sup> et 2.»;

C) cet article est complété par l'alinéa suivant:

«Pendant la durée de la délégation, le juge ou le juge suppléant ainsi délégué reste valablement saisi des affaires en cours de débats ou en délibéré, dans lesquelles il a siégé avant que la délégation produise ses effets.».

## WETSVOORSTEL

## Artikel 1

Deze wet regelt een aangelegenheid als bedoeld in artikel 77 van de Grondwet.

## Art. 2

Artikel 60, tweede lid, van het Gerechtelijk Wetboek wordt vervangen als volgt:

«De rechters in de politierechtbanken kunnen gelijktijdig worden benoemd in één of meer politierechtbanken van het rechtsgebied van het hof van beroep.

Het voorgaande lid is eveneens van toepassing in de vrederechten.».

## Art. 3

In artikel 65 van hetzelfde Wetboek worden de volgende wijzigingen aangebracht:

A) in de Franse tekst wordt in het eerste lid het woord «*légal*» vervangen door het woord «*légitime*»;

B) tussen het eerste en het tweede lid worden de volgende leden ingevoegd:

«De eerste voorzitter kan eveneens, wanneer de behoeften van de dienst dit rechtvaardigen, bij beschikking, met eerbiediging van de taalwet in gerechtszaken, een vrederechter of een rechter in de politierechtbank uit het rechtsgebied van het Hof van beroep met diens toestemming aanwijzen om zijn ambt bijkomend en voor een bepaalde termijn waar te nemen in een ander vrederecht of een andere politierechtbank gelegen binnen dit rechtsgebied.

Dezelfde bevoegdheden worden door de eerste voorzitter uitgeoefend ten aanzien van de toegevoegde rechters die door de Koning aangewezen zijn om hun ambt uit te oefenen overeenkomstig artikel 69, eerste en tweede lid.»;

C) dit artikel wordt aangevuld als volgt:

«Voor de duur van zijn opdracht blijft de aldus aangestelde rechter of plaatsvervangende rechter geldig kennis nemen van de zaken waarover de debatten aan de gang zijn of die in beraad zijn, en waarin hij zitting had voordat de hem gegeven opdracht gevolg heeft.».

## Art.4

L'article 70, alinéa 1<sup>er</sup>, du même Code est remplacé par la disposition suivante:

«Aux sièges où existent un ou plusieurs juges de complément ou délégués, le juge titulaire a la responsabilité du service et en assume la répartition.».

4 mai 2004

Marie-Christine MARGHEM (MR)  
Jean-Luc CRUCKE (MR)  
Olivier MAINGAIN (MR)

## Art. 4

Artikel 70, eerste lid, van hetzelfde Wetboek, wordt vervangen als volgt:

«In gerechten met één of meer toegevoegd of gedelegeerd rechters berust de verantwoordelijkheid voor en de verdeling van de dienst bij de rechter-titularis.».

4 mei 2004

## TEXTE DE BASE

## Code judiciaire

## Art. 60

Il y a des tribunaux de police. Un ou plusieurs juges y exercent leurs fonctions dans les limites territoriales indiquées à l'annexe au présent Code.

Un juge de paix peut, en outre, être nommé juge au tribunal de police.

Les tribunaux de police comprennent une ou plusieurs chambres.

## Art. 65

En cas d'empêchement légal d'un juge de paix ou d'un juge au tribunal de police ou de vacance de leur charge, le premier président de la cour d'appel peut, par ordonnance, déléguer pour y exercer temporairement ses fonctions cumulativement avec celles dont il est titulaire, un autre juge de paix ou juge au tribunal de police, effectif ou suppléant, qui accepte cette délégation.

Cette ordonnance est rendue sur les réquisitions du procureur général ou sur avis de celui-ci.

## TEXTE DE BASE ADAPTE A LA PROPOSITION

## Code judiciaire

## Art. 60

Il y a des tribunaux de police. Un ou plusieurs juges y exercent leurs fonctions dans les limites territoriales indiquées à l'annexe au présent Code.

***Les juges aux tribunaux de police peuvent être nommés simultanément dans un ou différents tribunaux de police du ressort de la Cour d'appel.***

***L'alinéa précédent est également d'application dans les justices de paix.***

Les tribunaux de police comprennent une ou plusieurs chambres.

## Art. 65

En cas d'empêchement *légitime* d'un juge de paix ou d'un juge au tribunal de police ou de vacance de leur charge, le premier président de la cour d'appel peut, par ordonnance, déléguer pour y exercer temporairement ses fonctions cumulativement avec celles dont il est titulaire, un autre juge de paix ou juge au tribunal de police, effectif ou suppléant, qui accepte cette délégation.

***Le premier président peut également, lorsque les nécessités du service le justifient, charger par ordonnance, dans le respect de la loi sur l'emploi des langues en matière judiciaire, un juge de paix ou un juge au tribunal de police du ressort de la Cour d'appel, avec son accord, d'exercer ses fonctions, à titre complémentaire et pour un délai déterminé, dans une autre justice de paix ou un autre tribunal de police situé en ce ressort.***

***Les mêmes pouvoirs sont exercés par le premier président vis-à-vis des juges de complément désignés par le Roi pour exercer leur fonction conformément à l'article 69 alinéas 1<sup>er</sup> et 2.***

Cette ordonnance est rendue sur les réquisitions du procureur général ou sur avis de celui-ci.

## BASISTEKST

## Gerechtelijk Wetboek

## Art. 60

Er zijn politierechtbanken. Een of meer rechters oefenen er hun ambt uit in de rechtsgebieden bepaald in het bijvoegsel bij dit Wetboek.

Een vrederechter kan bovendien tot rechter in de politierechtbank worden benoemd.

De politierechtbanken bevatten een of meer kamers.

## Art. 65

Wanneer een vrederechter of een rechter in de politierechtbank wettig verhinderd is of wanneer zijn ambt openstaat, kan de eerste voorzitter van het hof van beroep bij beschikking een andere, werkende of plaatsvervangende, vrederechter of rechter in de politierechtbank, die dit aanvaardt, opdragen er tijdelijk zijn ambt te vervullen samen met dat waarvan hij titularis is.

Die beschikking wordt gegeven op vordering of op advies van de procureur-generaal.

## BASISTEKST AANGEPAST AAN HET VOORSTEL

## Gerechtelijk Wetboek

## Art. 60

Er zijn politierechtbanken. Een of meer rechters oefenen er hun ambt uit in de rechtsgebieden bepaald in het bijvoegsel bij dit Wetboek.

***De rechters in de politierechtbanken kunnen gelijktijdig worden benoemd in één of meer politierechtbanken van het rechtsgebied van het Hof van beroep.***

***Het voorgaande lid is eveneens van toepassing in de vrederechten.***

De politierechtbanken bevatten een of meer kamers.

## Art. 65

Wanneer een vrederechter of een rechter in de politierechtbank wettig verhinderd is of wanneer zijn ambt openstaat, kan de eerste voorzitter van het hof van beroep bij beschikking een andere, werkende of plaatsvervangende, vrederechter of rechter in de politierechtbank, die dit aanvaardt, opdragen er tijdelijk zijn ambt te vervullen samen met dat waarvan hij titularis is.

***De eerste voorzitter kan eveneens, wanneer de behoeften van de dienst dit rechtvaardigen, bij beschikking, met eerbiediging van de taalwet in gerechtszaken, een vrederechter of een rechter in de politierechtbank uit het rechtsgebied van het hof van beroep met diens toestemming aanwijzen om zijn ambt bijkomend en voor een bepaalde termijn waar te nemen in een ander vrederecht of een andere politierechtbank gelegen binnen dit rechtsgebied.***

***Dezelfde bevoegdheden worden door de eerste voorzitter uitgeoefend ten aanzien van de toegevoegde rechters die door de Koning aangewezen zijn om hun ambt uit te oefenen overeenkomstig artikel 69, eerste en tweede lid.***

Die beschikking wordt gegeven op vordering of op advies van de procureur-generaal.

La délégation prend fin avec la cessation de la cause qui l'a motivée; toutefois pour les affaires en cours de débat ou en délibéré, la délégation produira ses effets jusqu'au jugement.

#### Art. 70

Aux sièges où existent un ou plusieurs juges de complément, le juge titulaire a la responsabilité du service et en assume la répartition.

Lorsque cette répartition intéresse plusieurs juridictions pourvues de titulaires différents, elle est réglée de commun accord entre ceux-ci.

Les difficultés sont tranchées par le président du tribunal de première instance, sur avis du procureur du Roi.

La délégation prend fin avec la cessation de la cause qui l'a motivée; toutefois pour les affaires en cours de débat ou en délibéré, la délégation produira ses effets jusqu'au jugement.

***Pendant la durée de la délégation, le juge ou le juge suppléant ainsi délégué reste valablement saisi des affaires en cours de débats ou en délibéré, dans lesquelles il a siégé avant que la délégation produise ses effets.***

#### Art. 70

***Aux sièges où existent un ou plusieurs juges de complément ou délégués, le juge titulaire a la responsabilité du service et en assume la répartition.***

Lorsque cette répartition intéresse plusieurs juridictions pourvues de titulaires différents, elle est réglée de commun accord entre ceux-ci.

Les difficultés sont tranchées par le président du tribunal de première instance, sur avis du procureur du Roi.

De opdracht eindigt wanneer de reden ervan vervalst; voor zaken waarover de debatten aan gang zijn of die in beraad zijn, blijft de opdracht gelden tot aan het vonnis.

Art. 70

In gerechten met een of meer toegevoegde rechters berust de verantwoordelijkheid voor en de verdeling van de dienst bij de rechter-titularis.

Wanneer bij deze verdeling verscheidene gerechten met verschillende titularissen betrokken zijn, wordt zij door hen in onderlinge overeenstemming geregeld.

De moeilijkheden worden door de voorzitter van de rechtbank van eerste aanleg beslecht op advies van de procureur des Konings.

De opdracht eindigt wanneer de reden ervan vervalst; voor zaken waarover de debatten aan gang zijn of die in beraad zijn, blijft de opdracht gelden tot aan het vonnis.

***Voor de duur van zijn opdracht blijft de aldus aangestelde rechter of plaatsvervangende rechter geldig kennis nemen van de zaken waarover de debatten aan de gang zijn of die in beraad zijn, en waarin hij zitting had voordat de hem gegeven opdracht gevolg heeft.***

Art. 70

***In gerechten met één of meer toegevoegd of gedelegeerd rechters berust de verantwoordelijkheid voor en de verdeling van de dienst bij de rechter-titularis.***

Wanneer bij deze verdeling verscheidene gerechten met verschillende titularissen betrokken zijn, wordt zij door hen in onderlinge overeenstemming geregeld.

De moeilijkheden worden door de voorzitter van de rechtbank van eerste aanleg beslecht op advies van de procureur des Konings.